

ปัจจัยกำหนดจำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

Factors Determining the Number of Branches of Bangkok Bank Public Company Limited

ณัฐยานี ศวีรภานันท์¹

Natthaya Sawiraphanan¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยกำหนดการขยายสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยศึกษาการขยายเครือข่ายเฉพาะสาขาในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2540-2553 เป็นช่วงระยะเวลา 14 ปี โดยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน (multiple regression analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square--OLS)

ผลการศึกษายืนยันปัจจัยกำหนดการขยายสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการขยายสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ได้แก่ สินทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และปริมาณเงินฝากต่อสาขา ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษา พบว่า การขยายสาขาในเบื้องต้นต้องพิจารณาถึงทุนในการดำเนินการ หากสถานะทางการเงินของธนาคารอยู่ในระดับมั่นคง การขยายสาขาก็จะส่งผลต่อสินทรัพย์ที่จะเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับปริมาณเงินฝาก ซึ่งถือเป็นต้นทุนของเงินทุน เป็นวัตถุประสงค์หลักในการประกอบกิจการธนาคารใช้เป็นต้นทุนในการแสวงหากำไร หากมีปริมาณเงินฝากเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลต่อความสามารถในการสร้างโอกาสในการลงทุนเพิ่มมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ธนาคารต้องพิจารณาถึงเศรษฐกิจโดยรวมและแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลัก

คำสำคัญ: ขยายสาขา, ธนาคาร

Abstract

The objectives of this research were to investigate factors determining the branch expansion of Bangkok Bank Public Company Limited (Bangkok Bank).

The researcher studies the expansion of the network of branches in the Kingdom of Thailand during the period between 1997 and 2010, a period of 14 years. In analyzing the data obtained in this connection, the researcher applied the method of multiple regression analysis and the ordinary least squares (OLS) technique.

¹ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 10240

¹ Faculty of ECONOMIC, Ramkhamhaeng University, Bangkok Province 10240

E-mail: unuttaya@gmail.com

Received: 8 January 2013; Accepted: 25 December 2013

Findings are as follows:

Variables affecting the expansion of the Bangkok Bank network of branches at the statistically significant reliability level of 99 percent were Bangkok Bank assets and the quantity of deposits at each branch. Furthermore, the gross domestic product (GDP) was found to be directly correlated at the statistically significant reliability level of 90 percent.

On the basis of analysis, the researcher concluded that the expansion of the Bangkok Bank branch network primarily involves taking into consideration projected branch operational costs. If the financial status of Bangkok Bank remains stable, branch expansion will affect the quantity of assets such that increases in the quantity of assets will increase in tandem with the quantity of deposits which is considered the cost of capital. This is the main objective in conducting a bank business in making profits. If the quantity of deposit increases, it will affect investment opportunities. However, Bangkok Bank has to consider the overall economy and the trend of economic expansion of the country as a major concern.

Keywords: *Expansion of Bank's Branch, Bank*

บทนำ

โครงสร้างของระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเป็นระบบสาขา ซึ่งแต่เดิมได้มีการแบ่งกลุ่มธนาคารตามขนาดสินทรัพย์โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แต่หลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี พ.ศ. 2540 ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับปรุงการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้เข้มงวดมากขึ้นตามคำแนะนำของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารพาณิชย์ไทยต้องเผชิญกับภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการเข้ามามีบทบาทในธนาคารพาณิชย์ไทยของธนาคารขนาดใหญ่จากต่างประเทศ ซึ่งได้นำบริการทางการเงินใหม่ ๆ มาใช้ ทำให้ธนาคารขนาดใหญ่ของไทยต้องมีการปรับตัวอย่างมากในปัจจุบัน

ธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นระบบการบริหารงานธนาคารสาขาที่กระจายไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ก่อให้เกิดการระดมทุนที่สำคัญสำหรับธนาคารเพื่อนำเงินทุนนั้น ๆ ไปขยายให้เกิดผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อไปในอนาคต เช่น การให้กู้ยืม ซื้อมาสค้าทางการเงิน การลงทุนในหลักทรัพย์ อาทิเช่น พันธบัตร หุ้นกู้ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นสามัญ หรือนำไปลงทุนในด้านอื่น ๆ ตามข้อกำหนดพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์เท่าที่จะกระทำได้นอกจากนี้ยังกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้ท้องถิ่นเกิดการพัฒนามีแหล่งเงินทุนเพื่อการกู้ยืม อีกทั้งยังเป็นการช่วย

เพิ่มเครือข่ายบริการและส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น ทั้งยังช่วยอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าของธนาคารที่มาใช้บริการอีกด้วย [4]

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2487 เป็นเวลามากกว่า 67 ปีที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ดำเนินกิจการมาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นธนาคารพาณิชย์ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยและใหญ่เป็นอันดับที่ 5 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งถือเป็นธนาคารชั้นนำของประเทศในตลาดลูกค้าขนาดใหญ่ และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมด้วยฐานลูกค้าบุคคลที่กว้างขวางที่สุดในประเทศ เครือข่ายบริการของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยสำนักธุรกิจและสำนักธุรกิจย่อยรวม 250 แห่ง และสาขามากกว่า 900 แห่งทั่วประเทศ (ดูตาราง 1) และยังมีเครือข่ายบริการธนาคารอัตโนมัติอันได้แก่ เครื่องถอนเงินสดอัตโนมัติ (ATM) และเครื่องรับฝากเงินสดอัตโนมัติ (CDM) มากกว่า 5,000 เครื่อง บริการธนาคารทางโทรศัพท์ (Bualuang Phone) และบริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ต (Bualuang iBanking) ที่อำนวยความสะดวกให้ลูกค้า [1]

สถาบันการเงินมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะธุรกิจรายย่อย ซึ่งทำให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ได้เปรียบเสมือนช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งเห็นได้ชัดในช่วงเวลาที่ผ่านมามีสถาบันการเงินได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ

ที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการในแต่ละกลุ่มลูกค้า รวมไปถึงธุรกิจประกัน ธุรกิจจัดการกองทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ทำให้บทบาทและรูปแบบการดำเนินงานของสาขาต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เป็นเชิงรุกมากขึ้น สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ง่าย จะเห็นได้ว่า ธนาคารพาณิชย์ได้เน้นการเปิดสาขาย่อยตามแหล่งศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า และдисเคาส์โตรมากขึ้น ทั้งนี้ การขยายสาขาของธนาคารให้ครอบคลุมจึงเป็นกลยุทธ์ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ และสามารถที่จะขายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้สะดวกและง่ายขึ้น โดยรูปแบบของสาขานาการพาณิชย์ได้มีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไป

ตามสภาวะตลาด แรงกดดันจากคู่แข่ง ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี พฤติกรรมของผู้บริโภคที่แปรเปลี่ยนไปตามค่านิยมและยุคสมัย นอกจากนี้ รูปแบบการทำงานและการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ยังได้ถูกปรับเปลี่ยนไปด้วยค่าเฉลี่ยของปริมาณ เงินฝากและปริมาณเงินสินเชื่อต่อสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในช่วงระยะเวลา 5 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2548-2553 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1,595.65 ล้านบาท และมีแนวโน้มอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ส่วนปริมาณเงินสินเชื่อต่อสาขา มีค่าเฉลี่ย 1,242.51 ล้านบาท (ดูตาราง 2)

ตารางที่ 1 จำนวนสาขานาการกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2553 แยกตามพื้นที่

สาขาของธนาคารกรุงเทพ	ปี พ.ศ.					
	2548	2549	2550	2551	2552	2553
กรุงเทพ	181	183	200	223	236	247
ภาคกลาง	199	202	238	261	284	288
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	104	108	122	132	135	137
ภาคเหนือ	113	116	131	138	140	143
ภาคใต้	88	90	101	114	118	120
รวมสาขานาการกรุงเทพ	685	699	792	868	913	935
รวมสาขานาการพาณิชย์ทั้งระบบ	4,249	4,351	5,108	5,492	5,806	5,976
สัดส่วนร้อยละ	16.12	16.07	15.51	15.80	15.73	15.65

ที่มา. จาก จำนวนสาขา, โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2554, ค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2554,

จาก <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/Pages/index1.aspx>

ตารางที่ 2 ปริมาณเงินฝากต่อสาขาและปริมาณเงินสินเชื่อต่อสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2553

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินฝากต่อสาขา		ปริมาณเงินสินเชื่อต่อสาขา	
	ปริมาณ (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	ปริมาณ (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2548	1,698.54	-	1,212.55	-
2549	1,757.44	3.47	1,273.78	5.05
2550	1,612.84	-8.23	1,230.56	-3.39
2551	1,523.37	-5.55	1,291.32	4.94
2552	1,490.38	-2.17	1,180.88	-8.55
2553	1,491.32	0.06	1,265.96	7.20
เฉลี่ย	1,595.65	-2.48	1,242.51	1.05

ที่มา. จาก รายงานประจำปี 2548-2553, โดย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), 2554 ค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2554,

จาก [http://www.bangkokbank.com/Annual%20 Report/Default.aspx](http://www.bangkokbank.com/Annual%20Report/Default.aspx)

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีการขยายสาขาอย่างรวดเร็ว จึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยกำหนดการขยายสาขาของธนาคาร เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายทางธุรกิจใหม่ ๆ ของการขยายเครือข่ายสาขา และตอบสนองความต้องการของลูกค้า ทำให้ลูกค้ามีความสะดวกในการใช้บริการของธนาคารมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการขยายสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ความสำคัญของการศึกษา

1. ผู้บริหารธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของธนาคารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2. ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายทางธุรกิจใหม่ ๆ ของการขยายเครือข่ายสาขา เพื่อรองรับและตอบสนองความต้องการของลูกค้า ทำให้ประชาชนมีความสะดวกในการใช้บริการของธนาคาร

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาเฉพาะการขยายเครือข่ายสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2553 เป็นช่วงระยะเวลา 14 ปี เฉพาะสาขาในประเทศไทย

สมมติฐานของการศึกษา

1. จำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในประเทศไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับสินทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ปริมาณเงินฝากต่อสาขา ปริมาณสินเชื่อต่อสาขา และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

2. จำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในประเทศไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับต้นทุนของเงินทุน และต้นทุนในการดำเนินงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2553 รวมระยะเวลา 14 ปี โดยรวบรวมข้อมูลจำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สินทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ปริมาณเงินฝากต่อสาขา ปริมาณสินเชื่อต่อสาขา ต้นทุนของเงินทุน และต้นทุนในการดำเนินงานจากรายงานประจำปีของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ข้อมูลสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจากธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้ง วารสาร เอกสารงานวิจัย และรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดจำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการศึกษาการขยายเครือข่ายสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ในประเทศไทย ตลอดจนภาพรวมของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้รวบรวมเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายสาขาของธนาคารกรุงเทพในช่วงระยะเวลา ปี พ.ศ. 2540-2553 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน (multiple regression analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square--OLS) แบบจำลองที่ใช้คือ

$$BR = a_0 + a_1ASSET + a_2DEP + a_3LOAN + a_4GDP + a_5CF + a_6CT$$

โดยกำหนดให้

- a_0 = ค่าคงที่
 a_1-a_6 = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
 BR = จำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (สาขา)
 ASSET = สินทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (ล้านบาท)
 DEP = ปริมาณเงินฝากต่อสาขา (ล้านบาท)
 LOAN = ปริมาณสินเชื่อต่อสาขา (ล้านบาท)
 GDP = ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ล้านบาท)
 CF = ต้นทุนของเงินทุน (ล้านบาท)
 CT = ต้นทุนในการดำเนินงาน (ล้านบาท)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ธนาคาร หมายถึง สถาบันหรือสถานที่ให้บริการทางการเงินโดยทำหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นตัวกลางระหว่างผู้ออมและผู้กู้ กล่าวคือเป็นสถาบันที่รับฝากเงินจากผู้ออม และให้เงินกู้กับผู้กู้หรือที่มักเรียกกันว่า “ให้สินเชื่อ” โดยไม่ต้องพึ่งเงินทุนของตนเองหรือครอบครัวนั่นเอง

เครือข่ายของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) หมายถึง จำนวนสาขาที่เปิดดำเนินการของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ที่จดทะเบียนในประเทศ

ต้นทุนของเงินทุน (cost of fund) หมายถึง ค่าใช้จ่ายในด้านดอกเบี้ยเงินฝากที่จ่ายให้แก่เงินฝากของลูกค้าและดอกเบี้ยที่จ่ายให้แก่เงินที่กู้ยืมจากแหล่งอื่น

ต้นทุนในการดำเนินงาน (transaction cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของธนาคาร เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและสถานที่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและบริการ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีอากร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นต้น

ต้นทุนหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ (bad debt) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่กันไว้สำหรับสินเชื่อที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้หรือค่าใช้จ่ายที่กันไว้สำหรับสินเชื่อด้วยคุณภาพ

สินเชื่อด้วยคุณภาพ (Non-Performing Loans--NPL) หมายถึง เงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยนับจากวันที่ครบกำหนดชำระเงินตามงวดที่กำหนดในสัญญาสำหรับสินเชื่อที่ต้องชำระเมื่อทวงถามหรือแจ้งให้ชำระหนี้และได้ทวงถามหรือเรียกให้ชำระหนี้แล้วเป็นระยะเวลาเกินกว่า 3 เดือนโดยพิจารณาการค้างชำระเป็นรายสัญญาหรือรายบัญชี

ผลการศึกษา

ตัวแปรในแบบจำลองทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยแบบพหุ (multiple regression) โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square--OLS) ปรากฏผลสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} BR &= 858.741 + 267.270ASSET + 0.33DEP \\ &\quad (4.126)^{***} \quad (4.002)^{***} \quad (5.053)^{***} \\ &\quad - 0.078LOAN + 0.057GDP + 0.24CF \\ &\quad (-1.369) \quad (2.186)^* \quad (0.971) \\ &\quad - 2.387CT \\ &\quad (-1.503) \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.9949 \quad F \text{ statistic} = 229.7941$$

$$\text{Adjusted } R^2 = 0.9906 \quad D.W. = 2.6600$$

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงค่า t statistic

* คือ มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

*** คือ มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการประมาณค่าสมการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการขยายสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ดังกล่าวข้างต้น ผลการทดสอบจากค่า F statistic ปรากฏว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 99 ค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.9949 แสดงว่าตัวแปรอิสระในสมการสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามหรือจำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ร้อยละ 99.49 นอกจากนี้ ในการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ในตัวเอง (autocorrelation) จากค่า Durbin-Watson stat มีค่าเท่ากับ 2.66 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์กันในกลุ่มตัวแปร

ผลการทดสอบจากค่า t statistic ของตัวแปรอิสระ พบว่า สินทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (ASSET) และปริมาณเงินฝากต่อสาขา (DEP) อธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP) อธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับการขยายเครือข่ายสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. สินทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (ASSET) มีความสัมพันธ์กับจำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 267.270 หมายความว่า หากสินทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้ธนาคารปรับเปลี่ยนสาขา 267.270 สาขา สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะการขยายสาขาในเบื้องต้นต้องพิจารณาถึงทุนในการดำเนินการ และเกิดต้นทุนในการดำเนินการ หากสถานะทางการเงินของธนาคารอยู่ในระดับมั่นคง การขยายสาขาก็จะส่งผลต่อสินทรัพย์ที่จะเพิ่มขึ้น

2. ปริมาณเงินฝากต่อสาขา (DEP) มีความสัมพันธ์กับจำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.33 หมายความว่า หากปริมาณเงินฝากต่อสาขา เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้ธนาคารปรับเปลี่ยนสาขา 0.33 สาขา สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะปริมาณเงินฝากถือเป็นต้นทุนของเงินทุน เป็นวัตถุประสงค์หลักในการประกอบกิจการธนาคาร ใช้เป็นต้นทุนในการแสวงหากำไร หากมีปริมาณเงินฝากเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลต่อความสามารถในการสร้างโอกาสในการลงทุนเพิ่มมากขึ้นด้วย

3. ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีความสัมพันธ์กับจำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.057 หมายความว่า หาก

ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้ธนาคารปรับเปลี่ยนสาขา 0.057 สาขา สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการพิจารณาขยายสาขาของธนาคารต้องพิจารณาถึงเศรษฐกิจโดยรวมและแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลัก

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีต่อการขยายสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อการขยายสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้แก่ สินทรัพย์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (ASSET) เนื่องจากการขยายสาขาในเบื้องต้นต้องพิจารณาถึงทุนในการดำเนินการ และเกิดต้นทุนในการดำเนินการ หากสถานะทางการเงินของธนาคารอยู่ในระดับมั่นคง การขยายสาขาก็จะส่งผลต่อสินทรัพย์ที่จะเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินฝากต่อสาขา (DEP) มีผลต่อการขยายสาขาเนื่องจากปริมาณเงินฝากถือเป็นต้นทุนของเงินทุน เป็นวัตถุประสงค์หลักในการประกอบกิจการธนาคาร ใช้เป็นต้นทุนในการแสวงหากำไร หากมีปริมาณเงินฝากเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลต่อความสามารถในการสร้างโอกาสในการลงทุนเพิ่มมากขึ้นด้วย และผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีผลต่อการขยายสาขา เนื่องจากต้องพิจารณาถึงเศรษฐกิจโดยรวมและแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัจจัยกำหนดจำนวนสาขาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการบริหารต้นทุนและค่าใช้จ่ายของธนาคารให้เกิดประสิทธิภาพ และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายทางธุรกิจใหม่ ๆ การขยายเครือข่ายสาขาเพื่อรองรับและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ ดังนี้

1. การขยายสาขาของธนาคาร ผู้บริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงสินทรัพย์ของธนาคารเป็นสำคัญ การจัดตั้งสาขาในแต่ละแห่งไม่จำเป็นต้องเป็นแบบเต็มรูปแบบ หรือรูปแบบสาขาย่อยย่อมต้องใช้เงินลงทุน

ซึ่งถือเป็นต้นทุนที่สูงมาก ดังนั้น ผู้บริหารควรพิจารณาเลือกทำเลที่เหมาะสม เพื่อที่จะสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าให้ได้มากที่สุด หรืออาจใช้กลยุทธ์การเพิ่มบริการธนาคารอัตโนมัติ อันได้แก่ เครื่องถอนเงินสดอัตโนมัติ (ATM) และเครื่องรับฝากเงินสดอัตโนมัติ (CDM) ไว้ให้บริการตามย่านธุรกิจต่าง ๆ แทนการขยายสาขาไปก่อน ซึ่งการเพิ่มเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้ จะทำให้ผู้บริหารสามารถตรวจสอบปริมาณการทำธุรกรรมของลูกค้าในแต่ละวันได้ เมื่อเห็นว่าความต้องการใช้บริการของธนาคารเพิ่มสูงขึ้น ผู้บริหารควรพิจารณาขยายสาขาและประมาณการธุรกิจเบื้องต้นที่ทำเลดังกล่าว เพื่อที่จะได้ทราบความเป็นไปได้ในการลงทุน ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอาจส่งผลต่อการทำกำไรของธนาคารในช่วงแรก แต่ถ้าการดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สาขา ก็จะเป็นแหล่งที่สร้างรายได้ให้แก่ธนาคาร และทำให้สินทรัพย์ของธนาคารเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต

2. การขยายสาขาของธนาคารล้วนมีต้นทุนในการดำเนินงานที่ค่อนข้างสูง และการเปิดสาขาใหม่ล้วนต้องมีเป้าเงินฝากเพื่อที่จะนำมาใช้คำนวณประมาณการธุรกิจซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงจุดคุ้มทุนคืนทุน ค่าใช้จ่าย รายได้ และผลกำไรในอนาคต สาขาถือเป็นแหล่งที่สร้างรายได้ให้แก่ธนาคาร ปริมาณเงินฝากต่อสาขาเป็นตัววัดความสามารถในการแข่งขันของธนาคารและความต้องการใช้บริการของธนาคารนั้น ๆ หากมีการขยายสาขา ผู้บริหารควรพิจารณาปริมาณเงินฝากของธนาคารสาขาใกล้เคียง(รวมทั้งของธนาคารคู่แข่ง) เพื่อดูแนวโน้มและความเป็นไปได้ในการแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาด โดยอาจจะออกผลิตภัณฑ์ทางการเงิน หรือดอกเบี้ยพิเศษให้แก่ลูกค้าเพื่อเป็นการดึงดูดให้ลูกค้าทั้งเก่าและใหม่เข้ามาใช้บริการที่สาขาเปิดใหม่ ซึ่งจะทำให้ฐานลูกค้าของธนาคารกว้างขึ้น ส่งผลต่อการสร้างโอกาสในการลงทุนและผลประกอบการของธนาคารที่สูงขึ้น

3. นอกจากสินทรัพย์ของธนาคาร และปริมาณเงินฝากต่อสาขาแล้ว ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงมาตรฐานการครองชีพของประชากรในประเทศก็ยังถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารของธนาคารไม่ควรมองข้าม เนื่องจาก

การขยายตัวของภาคธุรกิจการเงิน เช่น การเปิดเสรีภาคการเงิน มีส่วนทำให้ธนาคารพาณิชย์มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจในการเสนอผลิตภัณฑ์ให้เหนือกว่าคู่แข่งผ่านช่องทางการขายสินค้าหรือสาขาเพื่อสร้างความได้เปรียบ ผู้บริหารควรพิจารณาขยายสาขาและบริการให้เข้าถึงลูกค้าทุกกลุ่ม และมอบความสะดวกแก่ลูกค้าในทุกพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้ามากขึ้น ควบคู่ไปกับการพิจารณาแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านสภาพคล่องเงินกองทุน และเงินสำรองหนี้สงสัยจะสูญ

เอกสารอ้างอิง

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). รายงานประจำปี 2548-2553. ได้จาก : <http://www.bangkok-bank.com/Annual%20Report/Default.aspx> June 18 2011.
2. ธนาคารแห่งประเทศไทย. จำนวนสาขา. ได้จาก : <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/Pages/index1.aspx> May 31 2011.
3. ธนาคารแห่งประเทศไทย. ดัชนีและเครื่องชี้เศรษฐกิจ. ได้จาก : <http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/EconomicAndFinancial/EconomicIndices/Pages/menu.aspx> May 31 2011.
4. พรนพ พุกกะพันธ์, ประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. การบริหารธนาคารพาณิชย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์; 2544.
5. วเรศ อุปปาดิก. เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์; 2537.
6. อนุวัฒน์ ผิวอ่อน. การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การขยายสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทย: กรณีศึกษา จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ [วิทยานิพนธ์วิทยา

- ศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์)]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2541.
7. อารีวรรณ ปูวิเมฆ. การวิเคราะห์ปริมาณการผลิตและต้นทุนของธนาคารพาณิชย์ไทย [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์)]. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2543.
8. Jith Jayaratne, Philip E. Strahan. The Finance-Growth Nexus: Evidence from Bank Branch Deregulation. Oxford Journal. The Quarterly Journal of Economics 1995; 111: 639-670.
9. Luiz Fernando Rodrigues de Paula. Expansion strategies of bank: Does size matter? Nova economia. 2002; 12(2): 133-146.
10. Munkaszam. Challenges in the expansion of Bank's branch network types and operational model of branches. Best Banking Article [Internet].2008 [cited 2012 Aug 13]. Available from: http://aam.hu/ftp/challenges_expansion_2008_03.pdf